

IZVJEŠĆE
S JESENSKOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OESS-A,
Dubrovnik, 7.-9. listopada 2011. godine

Članovi Stalnog izaslanstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Parlamentarnoj skupštini Organizacije za europsku sigurnost i suradnju: Dragan Čović, zamjenik predsjedatelja Doma naroda PSBiH, Mirza Kušljagić, zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH, i Jelena Rajaković, tajnica Izaslanstva, sudjelovali su na jesenskom zasjedanju Parlamentarne skupštine OESS-a, održanom od 7. do 9. listopada 2011. u Dubrovniku.

Prvi dan zasjedanja započeo je konferencijom "Regionalni razvoj jugoistočne Europe; izazovi, mogućnosti i perspektive", koju su otvorili predsjednik Parlamentarne skupštine OESS-a Petros Efthymiou i predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić. Skupu su se također obratili i predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović te premijerka Republike Hrvatske Jadranka Kosor.

Predsjednik Parlamentarne skupštine OESS-a Petros Efthymiou izdvojio je predanost suradnji kao temeljno načelo napretka, kako Republike Hrvatske u posljednjih 20 godina tako i zemalja u okruženju. U svome obraćanju podsjetio je na ulogu OESS-a u jačanju demokratskih procesa, odavši priznanje Hrvatskoj na zaključenju pregovora o pristupanju EU, kao i svim zemljama regije na iznimnom napretku u unaprjeđivanju ekonomskih i političkih odnosa.

Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić istaknuo je da je pristupanje Republike Hrvatske EU povijesni trenutak za jugoistočnu Europu, te da Republika Hrvatska ima i svoj poseban interes za dugoročnu stabilizaciju i demokratizaciju regije jugoistočne Europe, za osiguranje trajnog mira i razvoja ovoga dijela Europe, za uspostavu dobrosusjedskih odnosa i suradnje na osnovama ravnopravnosti, uzajamnosti i za trajno rješavanje otvorenih pitanja u regiji. Dodao je da će ulazak Republike Hrvatske u EU zasigurno ubrzati te procese. Predsjednik Bebić naglasio je i pozitivnu ulogu OESS-a u izgradnji pravnog i političkog okvira za osiguranje vladavine prava, slobode medija te zaštite ljudskih prava u zemljama JI Europe, izrazivši nadu da će OESS nastaviti svoju pozitivnu ulogu i u drugim djelovima svijeta.

Pozdravljajući sudionike, predsjedatelj Izaslanstva Hrvatskog sabora u Parlamentarnoj skupštini OESS-a i potpredsjednik Parlamentarne skupštine OESS-a Tonino Picula naglasio je da je cilj jesenskih zasjedanja okupiti parlamentace iz 56 zemalja članica zajedno sa sudionicima iz partnerskih mediteranskih zemalja te stručnjacima i dužnosnicima iz brojnih organizacija, kako bi zajedno procijenili učinjeno i kojim putem nastaviti. Tonino Picula istaknuo je da su se s globaliziranjem mogućnosti globalizirale i prijjetnje, te da danas gotovo pa nema lokalne krize koja nema potencijal regionalne, a ni regionalne krize koja nema potencijal globalne.

U svome obraćanju predsjednica hrvatske vlade Jadranka Kosor istaknula je da prostor jugoistočne Europe prolazi kroz značajnu transformaciju te, usprkos izazovima poput globalne financijske krize, korača naprijed, a upravo je OEES velikim dijelom zaslužan za takav preobražaj i demokratsku stabilizaciju. Hrvatska premijerka pozdravila je činjenicu da je OEES posvetio zasjedanje zbivanjima na jugoistoku Europe. Odala je priznanje krovnoj europskoj sigurnosnoj organizaciji, rekavši da se, iako je po povijesnom nastanku bio proizvod Hladnoga rata, OEES početkom 90-ih godina prošloga stoljeća pretvorio u aktivnog sudionika najznačajnijih događaja u izgradnji mira na europskim prostorima.

Srednja Europa, prostor od Baltika do Jadrana, uz pomoć OEES-a, demokratski je preobražen i konsolidiran", istaknula je predsjednica hrvatske vlade.

Sudionicima jesenskog zasjedanja Parlamentarne skupštine OEES-a obratio se i predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović, izjavivši da je Organizacija za europsku sigurnost i suradnju jedna od najvažnijih platformi za razgovor o europskoj i globalnoj sigurnosti, jer pruža sveobuhvatni koncept sigurnosti i općeprihvaćeni skup načela, pravila i učinkovitih alata za sprječavanje sukoba i primjenu demokratskih standarda u svojoj zoni djelovanja.

Pozdravio je odluku u vezi s razgovarima o budućnosti naroda na ovim prostorima, jer njihova je budućnost i budućnost Europe, navodeći da je Republika Hrvatska predana svim procesima koji od jugoistočne Europe mogu trajno stvoriti područje mira, sigurnosti i napretka. Predsjednik Josipović pozvao je međunarodnu zajednicu da ojača europsku perspektivu za države europskog jugoistoka, naglasivši da je ta perspektiva jedan od najboljih mehanizama i neosporni izazov na putu tih naroda prema boljoj budućnosti.

"Republika Hrvatska, kao buduća 28. članica Europske unije, spremna je preuzeti svoj dio odgovornosti i dati puni doprinos u tom procesu", rekao je Ivo Josipović.

Prvog dana jesenskog zasjedanja član Stalnog izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini OEES-a Dragan Čović sastao se s predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem i informirao ga o razgovorima koji se vode radi uspostave izvršne vlasti na svim razinama u BiH, s ciljem kreiranja puta k EU i NATO-u u prvoj polovici iduće godine. U bilateralnom razgovoru razmijenjene su informacije o aktualnoj političkoj situaciji u BiH i Republici Hrvatskoj. Tom prigodom bilo je riječi i o suradnji parlamentarnih stranaka koje imaju legitimnu podršku svojih naroda, a Dragan Čović izrazio je optimizam u vezi s europskim putem BiH, bez obzira na realno teško stanje u zemlji. Predsjednik Josipović prezentirao je aktivnosti koje Republika Hrvatska poduzima s ciljem okončanja puta k EU, s obzirom na potpisivanje ugovora o pristupanju koje Republici Hrvatskoj predstoji u prosincu. On je informirao g. Čovića i o ekonomskoj situaciji u Republici Hrvatskoj koja je, kako je rekao, zabrinjavajuća. Razgovor je vođen i o budućim parlamentarnim izborima u Republici Hrvatskoj.

O sličnim temama g. Čović razgovarao je i s predsjednicom Vlade Republike Hrvatske Jadrankom Kosor.

U nastavku zasjedanja, u sklopu parlamentarne konferencije „Regionalni razvoj u jugoistočnoj Europi: izazovi, mogućnosti i izgledi“, kao glavne izazove i probleme za područje jugoistočne Europe sudionici su izdvojili probleme izbjeglica, prognanika, korupcije, nesređenog pravosuđa i trgovine ljudima.

U nastavku je uslijedila sjednica posvećena temi „Ekonomska suradnja među zemljama jugoistočne Europe“, na kojoj su govorili: profesor na Bečkom institutu za međunarodne ekonomske studije Vladimir Gligorov, izvršna potpredsjednica Grupe Agrokor Ljerka Puljić te koordinator OESS-a za gospodarstvo i zaštitu okoliša Goran Svilanović. Rasprava je bila orijentirana na energetske probleme u budućnosti te na probleme investitora u području regije, prvenstveno zbog sporih birokratskih procesa koji odbijaju investitore. Izdvojen je i problem infrastrukture, koja je zastarjela i neučinkovita. Zaključeno je da nije jednostavno u vremenu krize pronaći i iskoristiti velike potencijale ove regije.

Tijekom ove sjednice sudionicima se obratio član Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini OESS-a Mirza Kušljugić.

On je u raspravi posvećenoj izazovima i mogućnostima u području sektora mrežnih energenata govorio o prostoru jugoistočne Europe koji pokriva države potpisnice Sporazuma o Energetskoj zajednici. (SEZ).

Izrazio je uvjerenje da su raznovrsne inicijative u tome području pokrenute i vođene od tzv. međunarodnih čimbenika, te da strukturno nedostaje odgovornost inicijativa za tu suradnju, uključujući i SEZ.

G. Kušljugić je istaknuo da državne vlade uglavnom sudjeluju ili simuliraju sudjelovanje jer je regionalna suradnja jedan od uvjeta integracije u EU, zbog čega su te organizacije svojim aktivnostima dosad ostvarile samo ograničene rezultate. Govoreći o suradnji u energetskom sektoru, g. Kušljugić rekao je kako se u različitim izvješćima međunarodnih organizacija na tu temu (VS, USAID, EU) ističe da nedostatak energije može biti glavni čimbenik koji sprječava očekivani gospodarski oporavak regije. Konkretnije, nedostatak mrežnih energenata, strujnih ili plinskih, srednjoročno bi mogao ograničiti gospodarski oporavak regije.

Regionalni i sustavni pristup jest jedini način za osiguranje okvira za rješenje, utemeljen na stvaranju dovoljno velikog tržišta koje će privući ulaganja u ovaj sektor. Pojedinačna energetska tržišta nisu dovoljno velika za to. Kao moguće rješenje, g. Kušljugić naveo je potrebu primjene praktičnih koraka kako bi se potvrdila spremnost za regionalnu suradnju u ovom sektoru, kao što je iskorištavanje preostalog hidropotencijala rijeka Drine, Neretve i Trebišnjice. Istaknuo je potrebu regionalnog pristupa u osiguravanju investicija projektima iz tog područja. Integrirano upravljanje ovim međunarodnim rijekama, što bi uključilo BiH, Srbiju, Crnu Goru i Hrvatsku, jest jedini način da se počne planirati zajedničko ulaganje u projekte u ovom obećavajućem području zelene energije. Drugi dio izlaganja g. Kušljugića odnosio se na ulaganje koje treba osigurati tzv. baznu energiju. Trenutačno se proizvodnja bazne električne energije u zemljama regije temelji na postrojenjima termoelektrana koje za primarni izvor energije koriste lignit. Budućnost ove tehnologije, posebice u pogledu direktiva EU, vrlo je izazovna, naročito nakon 1. siječnja 2018. kada će sve članice SEZ-a biti obvezne provesti direktivu EU o tzv. velikim postrojenjima za izgaranje. G. Kušljugić govorio je i o protuječnim planovima za brojne međunarodne koridore zemnog plina kroz regiju, istaknuvši da će i u tom području samo regionalni pristup riješiti problem. Na kraju izlaganja g. Kušljugić zaključio je da ova specifična pitanja, kao i mnoga druga, mogu biti i izazovi i mogućnosti za regiju. Ako OESS razvija svoje aktivnosti u području energije i okoliša, mogao bi se uključiti u rješavanje navedenih izazova kreirajući inovativni pristup koji će uključivati odgovornosti stranaka/država. Naglasio je da Izaslanstvo PSBiH u Parlamentarnoj skupštini OESS-a namjerava detaljnije elaborirati ova pitanja s Tajništvom OESS-a, te pozvao izaslanstva

drugih zemalja kojih se ova pitanja tiču da se priključe ovoj inicijativi.

Drugog dana jesenskog zasjedanja Parlamentarne skupštine OEES-a razmatrana je tema "Euroatlantska integracija jugoistočne Europe - izgledi za završetak projekta" kroz prizmu ispunjavanja kriterija zemalja u regiji za ulazak u EU, nespojivosti nacionalizma s europskim integracijama i poticanja dugoročne stabilnosti u području europskog jugoistoka.

Govoreći na ovoj sjednici, voditelj Delegacije Europske unije u Hrvatskoj Paul Vandoren rekao je kako se moguća integracija zemalja regije poklapa sa strateškim interesom EU za stabilnost, sigurnost i sprječavanje sukoba u regiji. G. Vandoren je podsjetio kako je EU već dugo uključena u zbivanja u jugoistočnoj Europi, kojoj je davala i daje snažnu političku podršku i značajna novčana sredstva. Prema njegovoj ocjeni, priprema za bolju budućnost zahtijeva i suočavanje s prošlošću te da, bez pomirbe među zemljama regije, skladna integracija njezinih zemalja u EU nije realna opcija. Kao nužne uvjete pripreme za članstvo naveo je nastavak suradnje s Haškim sudom, intenziviranje procesa za ratne zločine pred domaćim sudovima i postizanje održivih rješenja za izbjeglice u svim zemljama regije. Također je istaknuo nužnost da u svim zemljama regije koje žele ući u EU političke stranke - neovisno od ideoloških razilaženja - budu što je moguće jedinstvenije u podršci zaključenju pregovora o članstvu. Napomenuo je kako je ogromna količina posla koja očekuje svaku zemlju u pregovorima. Istaknuo je kako će nedavno završeni pregovori s Hrvatskom biti relevantni za buduće pregovore s drugim zemljama, posebice u pogledu Poglavlja 23., koje obuhvaća reformu pravosuđa, borbu protiv korupcije i poštivanje prava, te je ocijenio da Hrvatska kao buduća zemlja EU može djelovati kao most prema zemljama u regiji tako što će im prenijeti iskustva iz pregovora.

O trenutačnom stanju i perspektivama zemalja zapadnog Balkana sudionicima skupa govorio je glavni tajnik Vijeća za regionalnu suradnju Hidajet Bišćević. On je ocijenio da su uvjeti dugoročne stabilnosti u jugoistočnoj Europi nepovratna geopolitička stabilnost i demokratska usklađenost s europskim vrijednostima i standardima, što u regiji još nije postignuto.

G. Bišćević istaknuo je da će odluka Europske komisije o statusu nekoliko zemalja koje žele kandidaturu za članstvo u EU imati duboke, dugoročne i strateške posljedice za ovaj dio Europe. Naglasio je kako je izuzetan značaj nastavka politike proširenja utemeljen na postignućima svake zemlje, jer bi se u suprotnome moglo pogoršati stanje zbog već postojećih napetosti između različitih naroda u regiji i posljedica teške ekonomske krize.

Posljednji dan zasjedanja započeo je sjednicom Stalnog odbora na kojoj je uručeno priznanje šefu financija Parlamentarne skupštine OEES-a i posebnom izaslaniku za jugoistočnu Europu – zastupniku u Parlamentu Slovenije Robertu Bateliju, jedinom zastupniku u Parlamentarnoj skupštini OEES-a koji je njezin član od osnutka 1990. godine. Priznanja za dvadesetogodišnji doprinos radu Parlamentarne skupštine OEES-a primili su i tajnica ciparskog izaslanstva u Parlamentarnoj skupštini OEES-a Marina Adamidou i tajnik Izaslanstva Hrvatskog sabora u Parlamentarnoj skupštini OEES-a Milovan Petković.

U nastavku zasjedanja Parlamentarne skupštine OEES-a održan je Mediteranski forum. Moderator foruma bio je Tonino Picula, potpredsjednik Parlamentarne skupštine OEES-a. Uvodna predavanja održali su: Petros Efthymiou, predsjednik Parlamentarne skupštine OEES-a; predsjedatelj OEES-a za partnerstvo i suradnju na Mediteranu Eoin O'Leary i Predrag Matvejević, pisac i stručnjak za mediteranska pitanja. U raspravi su sudjelovali i predstavnici mediteranskih zemalja, iz čijih rasprava i sugestija proizlazi općeprihvaćeni stav da u području Mediterana nastaje novi pokret koji primorava i OEES na nove korake u njegovom djelovanju.

Izdvojeno je da OEES treba uvažiti činjenicu da u žarištu događanja više nije Europa nego novi pokreti u Euroaziji i na Mediteranu, te da je potrebno usmjeriti više pozornosti na nove potrebe tih područja. Naglašeno je da bi jedan od ciljeva OEES-a trebalo biti usmjeravanje na pojavu novih protagonista u socijalnoj demokraciji na tome području, a to su žene i njihov položaj u novom demokratskom poretku koji se rađa na Mediteranu i Bliskom istoku.

Tijekom zasjedanja Parlamentarne skupštine OEES-a, na kojem je sudjelovalo više od 200 parlamentaraca iz 56 zemalja članica, raspravljano je o regionalnom razvoju jugoistočne Europe, o ulozi OEES-a u sukobu u Nagorno-Karabahu te o jačanju sigurnosti i suradnje na Mediteranu.

Izvešće pripremila:

tajnica Izaslanstva PSBiH u PSOESS-u
Jelena Rajaković

***Izvešće odobrili članovi Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini OEES-u Dragan Čović i Mirza Kušljagić.**

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda
- Članovima Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini OEES-a
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a